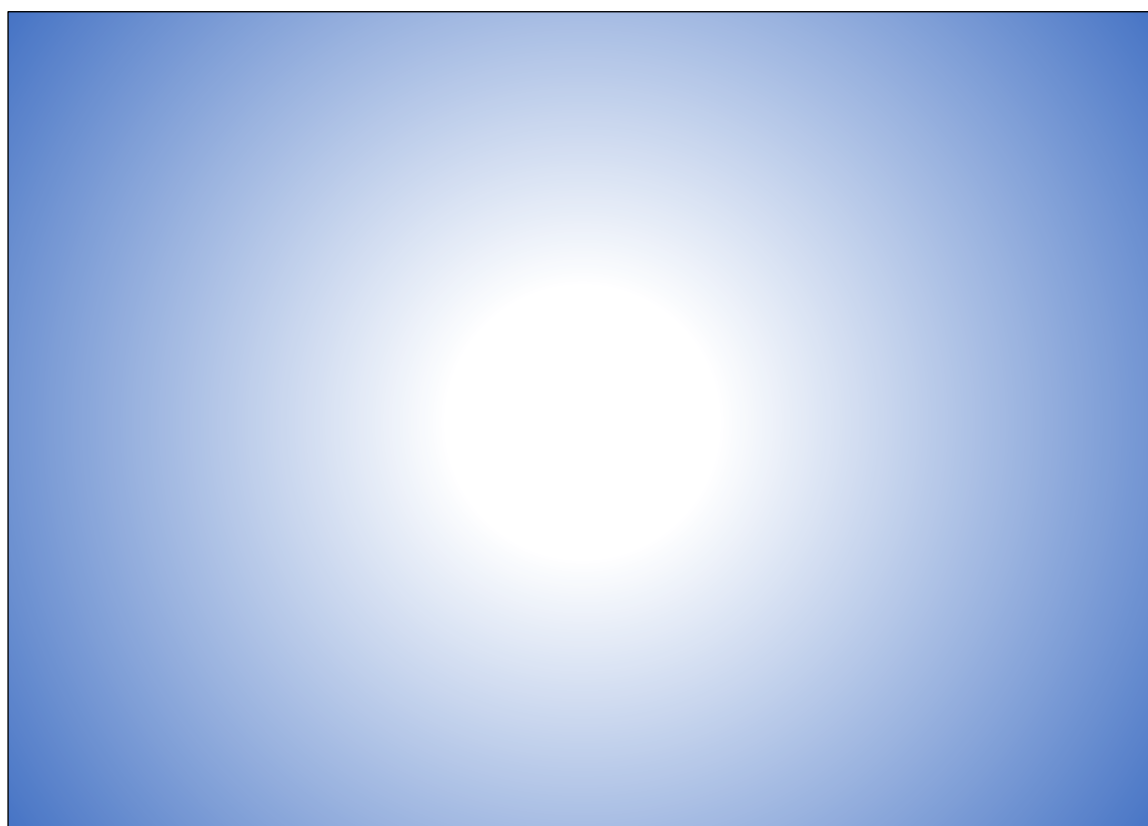

Stichting Directe
Aansprakelijkstelling
aan Daders

JAARVERSLAG 2024

**STICHTING DIRECTE
AANSPRAKELIJKSTELLING
AAN DADERS**

Stichting Directe Aansprakelijkstelling aan Daders

JAARVERSLAG 2024

Voorwoord 3

Terugblik 4

Profiel van de Stichting 7

Organisatie 9

Bijlage 1: Aansprakelijkstellingen en resultaat 12

Bijlage 2: Verbintenis uit Vaststellingsovereenkomst 15

Bijlage 3: Verbintenis uit Onrechtmatige Daad 16

1. VOORWOORD.

Voor u ligt het jaarverslag 2024 van de Stichting Directe Aansprakelijkstelling aan Daders (DAAD). Zoals bekend ziet de Stichting toe op zorgvuldige uitvoering van het direct aansprakelijk stellen buiten rechte van daders van strafbare feiten voor de door hen veroorzaakte (in)directe schade. Het toezicht richt zich op kwalitatieve uitvoering van de directe aansprakelijkstellingen (DA) en het verhalen van de schade door serviceorganisaties die door de Stichting zijn gekwalificeerd en gecertificeerd.

Met genoegen kan ik melden dat de in dit verslagjaar gehouden kwaliteitsaudit bij de uitvoerende Serviceorganisatie Directe Aansprakelijkstelling aan Daders (SODA) geen substantieel tekortkomingen zijn vastgesteld.

Knelpunt blijft helaas de effectiviteit van de noodzakelijke publiek-private samenwerking. Het verslag laat in verband hiermee voor 2024 een daling zien van 27% in het aantal gedupeerden van veelvoorkomende criminaliteit dat zijn schade vergoed heeft kunnen krijgen. Een gerede oorzaak is de begin verslagjaar eenzijdig door de politie gewijzigde wijze van samenwerken. Informatiedeling is niet meer digitaal gecentraliseerd, maar dient nu handmatig plaats te vinden via de tien decentrale privacy desks van de politie, die daar onvoldoende op zijn ingericht.

Een direct gevolg is dat in toenemende mate de overstap gemaakt wordt de schade uit veelvoorkomende criminaliteit te verhalen zónder of ándere tussenkomst van de politie. Onder leiding van het ministerie van JenV wordt nu publiek-privaat gewerkt aan een beleidsadvies aan het Nationaal Platform Criminaliteitsbeheersing met het doel oplossingsrichtingen aan te geven voor gesignaleerde knelpunten in de noodzakelijke/gewenste publiek-private samenwerking.

Ik heb het volste vertrouwen dat dit advies in 2025 afgerond en aangeboden kan worden en dat goede formele regelingen tot stand komen voor een publiek-private samenwerking met alleen winnaars.

Heinenoord, 25 juni 2025
Mr. A.H. Westerman
Bestuurder/directeur

2. TERUGBLIK 2024

Algemeen

De stichting Directe Aansprakelijkstelling aan Daders (de Stichting) stelt zich primair tot doel plegers van criminaliteit civiel buiten rechte aansprakelijk te *laten* stellen voor de (in)directe schade die zij veroorzaken. Veelal vindt dit plaats bij incidenten met een bekende dader: een op heterdaad betrapte dader, of gewoon een voor gedupeerde bekende dader dan wel een in veel gevallen wellicht niet al te moeilijk te achterhalen dader (onlinefraude). Daarnaast bevordert de Stichting met kwaliteitseisen, -waarborgen en periodieke toetsing daarvan dat deze civiele aansprakelijkstelling van plegers van strafbare feiten op zorgvuldige wijze en in steeds meer categorieën strafbare feiten kan worden uitgevoerd. In het belang van alle betrokkenen kent de Stichting een klachtenregeling en een onafhankelijke Klachtencommissie.

De Stichting heeft zich in het verslagjaar vanuit haar toezichthoudende rol met een kwaliteitsaudit gericht op de integriteit van de uitvoerende serviceorganisaties i.c. SODA, hetgeen geleid heeft tot slechts een enkele aanpassing.

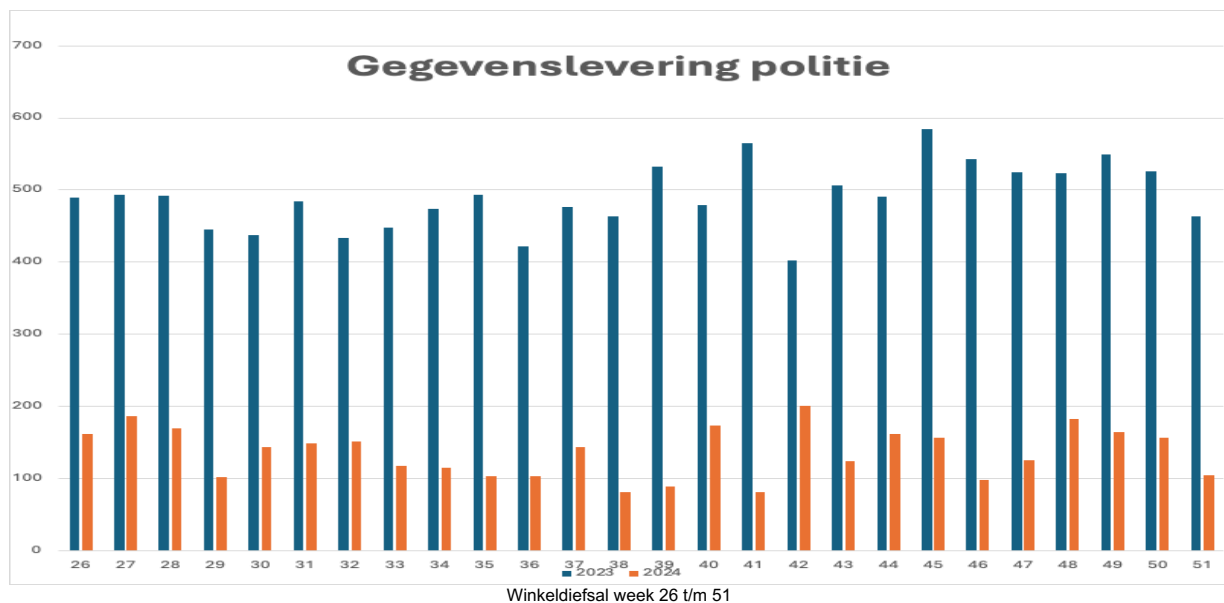
Voor de begeleiding van ondernemers/slachtoffers bij directe aansprakelijkstelling van daders zijn in Nederland drie serviceorganisaties werkzaam. Eén daarvan voldoet aan de voor dit aansprakelijk stellen en verhalen van schade gestelde kwaliteitseisen van de Stichting en schikt zich als erkend deelnemer van de Stichting naar de betreffende procedurele en inrichtingseisen: de ServiceOrganisatie Directe Aansprakelijkstelling (SODA). Beide andere serviceorganisaties, Overlastregistratie-Nederland en WD-Schadeclaim, begeleiden ondernemers bij alleen winkeldiefstal en zien af van periodieke kwaliteitstoetsing door de Stichting op vooraf afgesproken procedures met voor beroep en bezwaar een onafhankelijke klachtencommissie.

Ondernemers zijn kosteloos deelnemer in de stichting SODA. Indien een aansprakelijkstelling succesvol is afgerond worden administratiekosten in rekening gebracht. Ook kosteloos voor de benadeelde ondernemer zijn een in voorkomend geval door SODA in te zetten deurwaarder en/of het voeren van formele gerechtelijke procedure.

Gegevensdeling

Vanaf het begin van het verslagjaar is heel veel energie gestoken in het zien bij te sturen van de eenzijdige procedure aanpassing door de politie in de aanlevering van voor schadeverhaal noodzakelijke persoonsgegevens. De werkende centrale digitale gegevensuitwisseling tussen de serviceorganisaties en de politie werd omgezet in het schriftelijke aanvragen en leveren via het Openbaar Ministerie dan wel via de tien privacydesks van de politie. Dit resulteerde in 27% minder afgeronde verhaalsacties, de meeste bij winkeldiefstal.

De Stichting denkt mee in de door de minister van JenV ingestelde NPC-werkgroep met de politie, VNO-NCW/MKB, PVO-CCV en het ministerie van JenV over analyse van de pps-knelpunten en beleidsadviezen over mogelijke oplossingsrichtingen. Op operationeel niveau wordt door vanuit het servicebureau namens gedupeerden op diverse plekken binnen politie en Openbaar Ministerie overleg gevoerd om de gegevenslevering weer op gang te krijgen. Beoogd is om het NPC in 2025 de beleidsadviezen te kunnen aanbieden.

Verhaalsacties

In het verslagjaar zien we t.o.v. het vorige verslagjaar (afgerond en overall) een **lichte stijging van 1,08%** daadwerkelijk verhaalde schade **tot € 4,65 miljoen** bij een **daling van 11%** verhaalsacties en **27% minder** afgeronde verhaalsacties. Het aantal aangesloten ondernemers (inclusief vestigingen) is **gestegen** met zo'n **7% tot 19.800**. Voor een uitsplitsing van de cijfers per aangesloten categorie benadeelden¹ van criminaliteit, zie **bijlage 1** bij dit verslag.

TOTALEN ² →	AANTAL AANGESLOTEN ONDERNEMERS	AANTAL VERHAALSACTIES	AFGERONDE VERHAALSACTIES	TOTAAL VERHAALDE SCHADE
2024	19800	50200	20700	€ 4,65 MILJOEN
2023	18.500	56.700	28.260	€ 4.6 MILJOEN
2022	19.000	49.000	26.600	€ 3,7 MILJOEN

In alle categorieën geldt voor verhaal van indirecte schade in principe een eigen forfaitair bedrag, de juridische verbintenis die tot aansprakelijkheid leidt is de **vaststellingsovereenkomst** dan wel de **onrechtmatige daad** (toegelicht in de bijlagen 2 en 3), de **verzekeringsovereenkomst** of de **vervoersovereenkomst**.

¹ I.c. winkeliers (winkeldiefstal), verzekeraars (fraude), pomphouders (tanken zonder betalen), openbaar vervoer (agressie), opkopers (heling), horeca (agressie), cybercrime (internet-oplichting), havenbedrijven (uithalers verdovende middelen).

² Bron: ServiceOrganisatie Directe Aansprakelijkstelling (SODA) aan daders.

Wetgeving

Vorbereidingen zijn getroffen voor volledige toepassing per 1 april 2025 van de nieuwe Wet Kwaliteit Incassodienstverlening (WKI) waar ook serviceorganisaties onder vallen die gedupeerden begeleiding bieden bij uitvoering van het direct aansprakelijk stellen van plegers van strafbare feiten.

Politiek

Ten behoeve van de voorbereiding van het regeerakkoord en de begroting voor Prinsjesdag is het jaarverslag 2023 van de Stichting in juni aangeboden aan de portefeuillehouders Veiligheid van alle politiek partijen.

Het regeerakkoord bevatte een aantal aanknopingspunten om direct aansprakelijk stellen als bevorderend voor criminaliteitsbeheersing en tegengaan recidive.

Bij de feitelijke behandeling van de justitiebegroting 2025 in het najaar zijn een drietal moties door de Kamer aangenomen die met direct aansprakelijk stellen beogen het strafrechtstelsel te ontlasten.

Wetenschappelijk onderzoek

In opdracht van het WODC en bijdrage van o.a. de Stichting en SODA doen de Universiteit van Utrecht en de Radboud Universiteit onderzoek naar ervaringen met publiek-private samenwerking met de politie, waaronder samenwerking bij direct aansprakelijk stellen bij winkeldiefstal. De rapportage wordt in 2025 verwacht. De conclusies en adviezen lijken te gaan naar het inrichten van een formeel pps-overlegorgaan voor operationele samenwerking als ook naar het organiseren van een centrale toegang voor informatie over winkel- en centrumverboden, winkeldiefstallen en politiereprimandes. Doel is dan zicht op recidive en een af te spreken moment van aanpak.

Publiciteit

In het najaar zijn voorbereidingen getroffen het direct aansprakelijk stellen via de media meer bekendheid te geven en ook knelpunten in de publiek-private samenwerking te schetsen. Publiciteit is begin 2025 te verwachten.

Nieuwe ontwikkelingen

Ontwikkeld is met instemming van de Stichting een directe aansprakelijkstelling in geval van kleine vernielingen en eenvoudige mishandeling: “**Samen Eens**” werkt met een vaststellingsovereenkomst die met bemiddeling van een derde partij tot stand komt. Eerste ervaringen worden hiermee opgedaan (www.sameneens.nl;).

Daarnaast is in samenspraak met de evenementenbranche in ontwikkeling de aanpak van overlast bij events onder de naam “**Think Twice**”. Op een Koningsdagfestival in 2025 zal een pilot gedraaid worden (www.thinktwice.events.nl;).

Diversen

Enkele jaren geleden is gestart met ervaring opdoen met het direct aansprakelijk stellen van agressoren in de horeca, van internetoplichters (in pps met de politie) en van 'uithalers' van verdovende middelen op haventerreinen (in pps op verzoek Zeehavenpolitie en Gemeentelijk Havenbedrijf Rotterdam). Op het aansprakelijk stellen van internetoplichters na heeft deze aanpak zich in het verslagjaar niet veel verder kunnen ontwikkelen. De horeca blijkt toch wat moeite te hebben met de voorbereidende handelingen ten behoeve van de aansprakelijkstelling. Aansprakelijk stellen van 'uithalers' kent een breed toepasbare aanpak met getoetste tools en werkwijzen. Na het onlangs uitgesproken definitieve vonnis wordt gekeken hoe het direct aansprakelijk stellen van uithalers structureel is op te zetten.

3. PROFIEL VAN DE STICHTING

De Stichting Directe Aansprakelijkstelling aan Daders (DAAD) is opgericht op 8 november 2012, mede gestimuleerd door het Nationaal Platform Criminaliteitsbeheersing (NPC). Opdracht was en is formuleren en actualiseren van kwaliteitseisen voor en toezicht houden op de sinds 2006 in opkomst zijnde buitengerechtelijke aansprakelijkstelling van daders van strafbare feiten.

Daarnaast kreeg de Stichting opdracht tot het ontwerpen van een klachtenregeling rond de uitvoering van de directe aansprakelijkstelling. Hiertoe is een onafhankelijke Klachtencommissie ingesteld als beroepsinstantie.

Het statutaire doel van de Stichting Directe Aansprakelijkstelling aan Daders (de Stichting) is primair plegers van criminaliteit civiel aansprakelijk te laten stellen voor de schade die zij veroorzaken. Daarnaast te bevorderen met kwaliteitseisen en -waarborgen en periodieke toetsing daarvan dat de civiele aansprakelijkstelling op zorgvuldige wijze wordt uitgevoerd. En al hetgeen daarmee verband houdt of daarmee bevorderlijk kan zijn. Alles in de ruimste zin van het woord.

VISIE

De samenleving heeft behoefte aan preventie en voorkomen van (recidive van) criminaliteit en het zo snel en effectief mogelijk kunnen verhalen van (in)directe schade als gevolg van criminaliteit.

MISSIE

Plegers van criminaliteit (buitengerechtelijk) civiel aansprakelijk laten stellen voor de (in)directe schade die zij veroorzaken en te zorgen dat deze aansprakelijkstelling op zorgvuldige wijze aan de slachtoffers ten goede komt en afgerond wordt.

STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

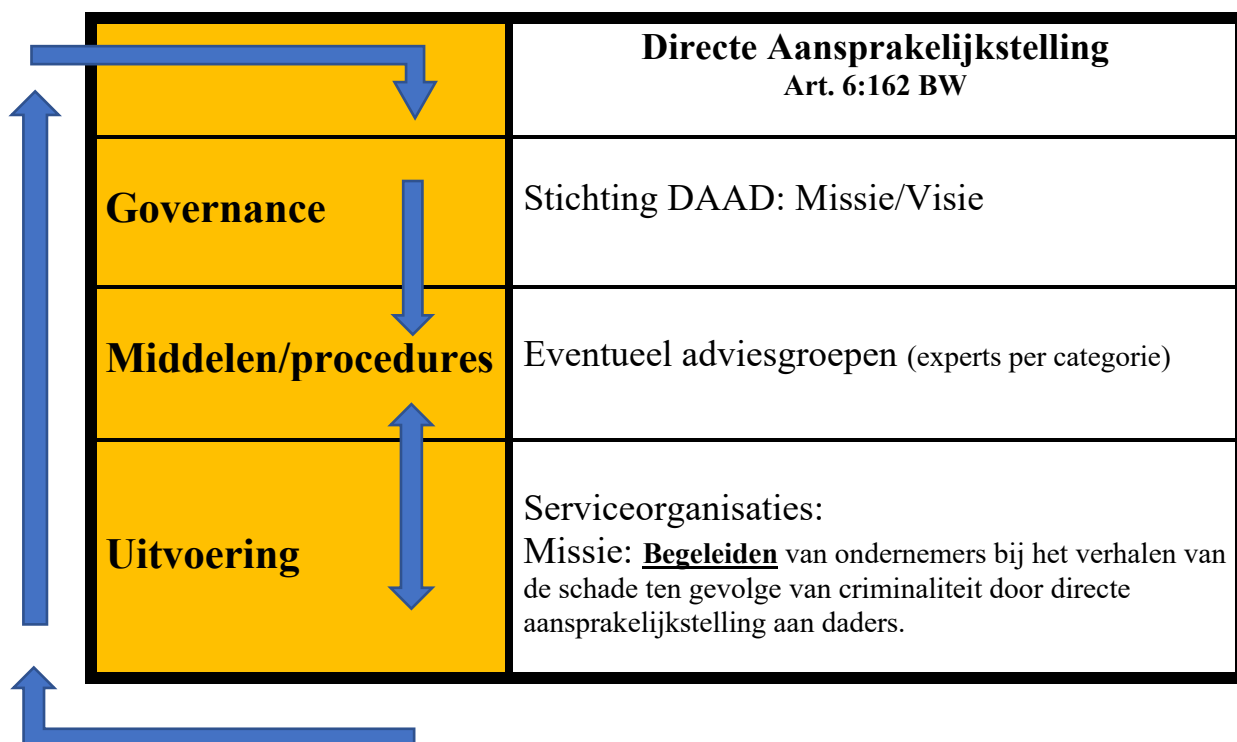
- a. het aantal categorieën aansprakelijkstellingen van plegers van criminaliteit ex artikel 6:162 BW c.q. artikel 7:900 BW de komende vijf jaar uitbreiden;

- b. opstellen en verspreiden van informatie (communicatie) over de civiele aansprakelijkstelling aan daders en de organisatie daaromheen;
- c. per categorie aansprakelijkstellingen opstellen van een procedure voor een zorgvuldige civiele aansprakelijkstelling (de regelingen);
- d. het beheren, zo nodig vernieuwen en in de praktijk op naleving toetsen van kwaliteitscriteria voor de uitvoering van de regelingen door de serviceorganisaties;
- e. het laten vormgeven en laten bewaken van de juridische kaders waarbinnen de regelingen kunnen worden uitgevoerd;
- f. het bevorderen van deelname aan de Stichting van meerdere uitvoerende serviceorganisaties;
- g. in stand houden van een onafhankelijke klachtencommissie voor het behandelen van klachten over een mogelijk onzorgvuldige uitvoering van de regelingen;
- h. uitvoerende serviceorganisaties adviseren en begeleiden in het wegnemen van knelpunten.

KERNWAARDEN

De uitgangspunten van de Stichting bij haar activiteiten zijn *betrokkenheid, integriteit, stabiliteit, respect en deskundigheid*.

AANPAK

Governance

De stichting geeft inhoud aan haar missie door plegers van criminaliteit civielrechtelijk ten behoeve van benadeelden voor deze 'onrechtmatige daad' aansprakelijk te *laten*

stellen voor de schade. In veel gevallen zal hier sprake zijn van privaat-publieke samenwerking met politie en/of OM (pps). Hier bestaan zowel civielrechtelijk als strafrechtelijk geen juridische belemmeringen. Organisatorisch echter zijn hier hardnekkige knelpunten te onderkennen die veel aandacht vragen. Daarentegen kunnen gedupeerden ook zonder pps met de pleger overeenkomen langs geheel civiele weg een einde te maken aan de aansprakelijkheid (vaststellingsovereenkomst VSO).

Middelen/procedures

Per nieuwe categorie criminaliteit die voor directe aansprakelijkstelling in aanmerking komt, kunnen al dan niet permanente **Adviesgroepen** ingesteld worden, waarin de initiatiefnemer en de serviceorganisatie met inbreng van ervaring en deskundigheid van derden procedures en werkwijzen ontwikkelen. Zo staat ook implementatie daarvan en communicatie bij de introductie van de nieuwe civiele aansprakelijkstelling op de agenda. Kennisoverdracht en lobby zijn daarbij belangrijk.

Uitvoering

Indien erkend (gecertificeerd) door de Stichting kunnen serviceorganisaties als uitvoerende instantie deelnemer in de Stichting zijn. Zij kennen een bestuur en een Raad van Toezicht en hanteren de diverse Regelingen voor directe aansprakelijkstelling. Eén serviceorganisatie is op dit moment erkend, de ServiceOrganisatie Directe Aansprakelijkstelling aan Daders (SODA).

SODA is een op innovatie gerichte organisatie en grondlegger (in 2006) van de directe aansprakelijkstelling aan daders.

Missie van de erkende serviceorganisaties is het *begeleiden* van ondernemers/slachtoffers bij het verhalen van de schade als gevolg van criminaliteit.

4. ORGANISATIE STICHTING

BESTUUR

Het bestuur van de Stichting bestaat uit een door de Raad van Toezicht benoemde bestuurder met als titel directeur, mr. A.H. Westerman.

Ook in 2024 zijn de activiteiten van de Stichting gefinancierd uit afdrachten van erkende deelnemende uitvoeringsorganisaties, i.c. SODA.

RAAD VAN TOEZICHT

De Stichting heeft een Raad van Toezicht. Deze heeft tot taak toezicht te houden op het beleid en functievervulling van de directeur en op de algemene gang van zaken binnen de Stichting. Hij staat de directeur met raad terzijde. De voorzitter zal alleen benoemd kunnen worden na consultatie en zonder bezwaar van de minister van Justitie en Veiligheid. Per 31 december 2024 bestond de Raad van Toezicht (in alfabetische volgorde) uit:

Mw. Mr. K.M. van Doorne	(VNO-NCW en MKB-Nederland)
Drs. E.H.A.J. Peters	(Raad Nederlandse Detailhandel, RND)
Drs. A. Sonnenschein	(Verbond van Verzekeraars)
Mr. B.J. Swagerman, voorzitter	(Voormalig lid Eerste Kamer, legal consultant)

Vanuit het ministerie van JenV verleent mw. drs. I.L. van Erpecum ambtelijke ondersteuning.

De Raad is in het verslagjaar twee keer digitaal bijeengewees, op 20 februari en 11 december. Gesproken is o.a. over toezicht op dienstverlening bij direct aansprakelijk stellen (DA), de politieke ontwikkelingen rond DA en de reactie daarop, het genereren van media-aandacht, de mate en kwaliteit van privaat-publieke samenwerking en over het functioneren van de eigen organisatie.

KLACHTENCOMMISSIE

Stichting heeft een klachtenregeling ontworpen die voor alle betrokkenen openstaat. Klachten kunnen ingediend worden via de website van de Stichting. Klachtafhandeling verloopt primair bij de serviceorganisatie en indien ontevreden over afhandeling, is hoger beroep mogelijk bij onafhankelijke Klachtencommissie van de Stichting. In het verslagjaar zijn van de 50.000 aansprakelijkstellingen 150 klachten/bezwaren (0,3%) rechtstreeks ingediend bij het serviceorganisatie en zijn vijf klachten via de Website DAAD ingediend. Deze vijf zijn ter primaire afhandeling doorverwezen naar de serviceorganisatie. In vrijwel alle gevallen is door een mailwisseling en/of telefonisch contact een oplossing bereikt. Bij uitzondering is de vordering op basis van informatie in overleg met de opdrachtgever ingetrokken. Er is in het verslagjaar géén beroep gedaan op de Klachtencommissie.

De Klachtencommissie bestaat uit:

Mr. J.H. ten Velde	(privacyjurist)
Mr. O.F.A.W. van Haperen	(partner Eversheds Sutherland Advocaten)
Drs. A.B. Volkers, voorzitter	(voorheen VNO-NCW)

Integriteit

Integriteit is een van de belangrijkste eigenschappen in het proces van directe aansprakelijkstelling. Het maken van de juiste keuzes vraagt om een open dialoog en een sfeer waarin mensen elkaar kunnen en durven aanspreken op onwenselijk gedrag.

De Stichting fungeert als vraagbaak en klankbord in integriteitszaken voor de uitvoerende serviceorganisaties en hun medewerkers. In het verslagjaar is ter zake geen beroep gedaan op de Stichting.

BIJLAGE 1.

DIRECTE AANSPRAKELIJKSTELLING AAN DADERS **VERHAALSACTIES & RESULTAAT** **2022-2024**

Winkeliers (diefstal):

JAAR	Standaard schade	Aantal Aangeslotenen	Aantal Cessies	Aantal Verhaals-acties	Afgerond Verhaals-acties	= %	Totale Verhaalde Schade	Opmerking
2024	€181	18726	11675	22408	9048	40,4%	€ 1 877 224	1090 dossiers (4,9%) lopen nog via een betalingsregeling
2023	€181	17314	10393	31.489	11290	49,6%	€ 1 894 152	996 dossiers (4,4%) lopen nog via een betalingsregeling
2022	€181	17.708	10.647	27.598	13.816 ¹⁾	50,6%	€ 1 651 982	1257 dossiers (4,6%) nog via betalingsregeling

1) Verhaald bedrag ligt lager omdat meer dossiers met minderjarigen hebben ontvangen

Verzekeraars (fraude):

JAAR	Standaard schade	Aantal Aangeslotenen	Aantal Cessies	Aantal Verhaals-acties	Afgerond Verhaals-acties	= %	Totale Verhaalde Schade	Opmerking
2024	€ 101 / € 191 / €532	195	195	913	463	50,7%	€ 1 551 816	525 dossiers (57,5%) lopen nog via betalingsregeling
2023	€ 101 / € 191 / €532	195	195	986	446	45,2%	€ 1 273 642	505 dossiers (51,2%) lopen nog via betalingsregeling
2022	€ 101 / € 191 / €532	190	190	1100	623	56,6%	€ 1 114 826	412 dossiers (37,5%) via betalingsregeling

Pomphouders (tanken zonder betalen):

JAAR	Standaard schade	Aantal Aangeslotenen	Aantal Cessies	Aantal Verhaals-acties	Afgerond Verhaals-acties	= %	Totale Verhaalde Schade	Opmerking
2024	€131+ tankbon	732	732	25.924	11.014	42,5%	€ 1 151 188	257 dossiers (2,3%) lopen nog via betalingsregeling
2023	€131+ tankbon	623	623	21.776	14.147	65,0%	€ 1 341 072	136 dossiers (0,6%) lopen nog via betalingsregeling
2022	€131+ tankbon	557	557	17.975	11.035	61,4%	€ 895 012	

Openbaar Vervoer (agressie en zwartrijders):

JAAR	Standaard schade	Aantal Aangeslotenen	Aantal Cessies	Aantal Verhaals-acties	Afgerond Verhaals-acties	= %	Totale Verhaalde Schade	Opmerking
2024	€ 313	Qbuzz, Keolis, Arriva & Connexxion	Qbuzz, Keolis, Arriva & Connexxion	588	134	22,8%	€ 44 349	18 dossiers (3,1%) lopen nog via betalingsregeling
2023	€ 313	Qbuzz, Keolis, Arriva & Connexxion	Qbuzz, Keolis, Arriva & Connexxion	40	19	47,5%	€ 5.811	
2022	€ 313	Qbuzz, Keolis & Connexxion	Qbuzz, Keolis & Connexxion	63	33	52,4%	€ 9.892	

Opkopers (heling):

JAAR	Standaard schade	Aantal Aangeslotenen	Aantal Cessies	Aantal Verhaals-acties	Afgerond Verhaals-acties	= %	Totale Verhaalde Schade	Opmerking
2024	€206	164	164	2	6	33,3%	€ 1 073	
2023	€206	164	164	26	6	23,1%	€ 682	
2022	€206	156	N.v.t. cessie per dossier	33	7	21,1%	€ 4.406	

Horeca (wangedrag):

JAAR	Standaard schade	Aantal Aangeslotenen	Aantal Cessies	Aantal Verhaals-acties	Afgerond Verhaals-acties	= %	Totale Verhaalde Schade	Opmerking
2024	€ 201	50	Nvt	4	1	25%	0	
2023	€ 201	49	Nvt	5	1	20%	201	
2022	€ 201	38	Nvt	3	0	Nvt	0	

Online fraude (internetoplichting):

JAAR	Standaard schade	Aantal Aangesloten	Aantal Cessies	Aantal Verhaals-acties	Afgerond Verhaals-acties	= %	Totale Verhaalde Schade	Opmerking
2024	€ 110	Nvt	Nvt	385	89	23,1%	€ 23 156	1900 zaken iz nietbezorgd deze zaken zijn in 2023 stilgezet in afwachting van de resultaten van de pilot met 150 zaken
2023	€ 110	Nvt	Nvt	2352	75	3,2%	€ 48 942	1900 zaken iz nietbezorgd deze zaken zijn stilgezet in afwachting van de resultaten van de pilot met 150 zaken
2022	€ 110			1965	178	9,6%	€ 12.787	1502 zaken iz “nietbezorgd”, deze zaken zijn stilgezet in afwachting van het aanscherpen van de juridische ondergrond

Havenbedrijven (uithalers verdovende middelen):

JAAR	Standaard schade	Aantal Aangesloten	Aantal Cessies	Aantal Verhaals-acties	Afgerond Verhaals-acties	= %	Totale Verhaalde Schade	Opmerking
2024		Wacht	op	ontwikkeling	in de	haven		
2023		Wacht	op	ontwikkeling	in de	haven		
2022			2	2 in de wacht	Toegewezen door de rechter			2 pilots, totale schade €63.000 1)

BIJLAGE 2.

FASTSTELLINGSOVEREENKOMST

Schadevergoeding ex artikel 7.900 BW

Bij een Vaststellingsovereenkomst (VSO) gaat het om een bijzondere overeenkomst (art.7.900 BW) na heterdaad waarbij gedupeerde en pleger strafbaar feit met wederzijdse verplichtingen een afspraak maken om een einde te maken aan de aansprakelijkheid uit onrechtmatige daad en om toekomstige strafbare feiten te voorkomen. De pleger erkent zich schuldig gemaakt te hebben aan het strafbare feit en zal een forfaitair bedrag betalen als schadevergoeding. Hier tegenover staat dat de gedupeerde ex art.161 Sv (nieuw Sv art.2.2.1 eerste lid) afziet van het doen van aangifte bij de politie. Aangifte doen is niet verplicht.

Het forfaitair bedrag is géén 'boetebeding', maar element van de overeenkomst zelf, in beginsel bedoeld als schadevergoeding. Als de (in)directe schade voor de gedupeerde onder omstandigheden lager zou liggen dan het forfaitaire bedrag dat is afgesproken, dan is niet meer uitsluitend sprake van schadevergoeding, maar dan komt ook de aansporende functie van het boetebeding ex artikel 6:91 BW in beeld.³ Hoewel art. 6:97 BW in principe uitgaat van vergoeding van de échte schade, wordt hier weer gebruik gemaakt van de ruimte die art 7.902 BW biedt om bij een VSO af te kunnen wijken van 'dwingend recht' (tenzij in strijd met de goede zeden of de openbare orde).

Bij een VSO weet de pleger dat geen aangifte wordt gedaan en het bij de civiele afhandeling blijft; is er wel al aangifte gedaan weet hij ook dat hij naast civiel mogelijk ook Sr nog aangesproken kan worden. Hier zie je dat de strafrechter veelal geen straf oplegt als civiel is betaald. Het civiele traject gaat vele malen sneller dan het Sr.

Er is géén sprake van eigenrichting of civiele onrechtmatigheden. Direct civiel aansprakelijk stellen van plegers strafbare feiten past binnen ons juridisch staats- en burgerrechtelijk bestel.

De winkeldief moet willen meewerken aan zijn identiteitsvaststelling, zo niet dan ontstaat er een conflict en wordt de politie gebeld voor aanhouding c.q. bemiddeling. Komt de politie niet, dan zal daar een winkelverbod of winkelcentrumverbod een oplossing voor moeten gaan worden.

T.a.v. mogelijke vernietiging van een VSO op grond van dwaling (art. 6:228 BW) heeft de Hoge Raad in een oud arrest bepaald dat hierbij terughoudendheid toegepast moet worden door de rechter: in beginsel kunnen partijen geen beroep op dwaling doen ter zake van hetgeen de aanleiding was voor het sluiten van de vaststellingsovereenkomst ⁴.

³ Asser/Van Schaick 7-VIII* 2012/133. Zie ook MvT Gewijzigd ontwerp, art. 7.15.2, p. 37.

⁴ HR 15 november 1985, NJ 1986, 228, *Ebele Dilemma II*.

BIJLAGE 3.

ONRECHTMATIGE DAAD

Schadevergoeding ex artikel 6.162 BW

Uitgangspunt in het civiele recht is de vergoeding van de daadwerkelijk geleden schade (Asser/Hartkamp & Sieburgh 6-II 2013/32). Dit wordt de **concrete** schadeberekening genoemd.

Hier wordt een uitzondering op gemaakt voor en door de **abstracte** (of objectieve) schadeberekening. Wanneer de daadwerkelijke kosten (schade) niet of niet eenvoudig zijn vast te stellen, kunnen deze ex artikel 6.97 BW door de rechter worden begroot (geschat). Hij houdt niet zozeer rekening met de bijzonderheden van het desbetreffende geval en met de subjectieve omstandigheden waarin de benadeelde zich bevindt, maar gaat hij na hoe groot in het algemeen de schade is van een schuldeiser die in een gelijksoortige positie verkeert als eiser in het geding.

De bij toepassing van directe aansprakelijkstelling gehanteerde standaard vergoedingen voor indirecte schade wordt per categorie strafbare feiten geanticipeerd op – in voorkomend geval - mogelijke schatting door de rechter ex artikel 6.97 BW.

Dubbele redelijkheidstoets

Het vaststellen van standaard indirecte schadebedragen ten behoeve van directe aansprakelijkstelling aan daders van criminaliteit betreft een schatting met als criterium de zogenaamde “dubbele redelijkheidstoets” (artikel 6:96 BW): deze toets is een vereiste én toegepaste basis bij het vaststellen en gebruik van de standaard indirecte schadebedragen:

1. Zijn in de gegeven omstandigheden de **kosten redelijk** en
2. Zijn de verrichte **werkzaamheden redelijkerwijs noodzakelijk** om schadevergoeding te verkrijgen (welk oordeel mede te baseren is op de MvA II, Parl. Gesch. 6, p.337).

De redelijkheid van de kosten (criterium 1)

Anders dan in strafrechtelijk verband, waar de rechter in de strafmaat allerlei omgevingsfactoren, waaronder de persoonlijke omstandigheden van de dader kan meewegen, is hier aan de orde de omvang van de door de benadeelde geleden indirecte schade: schade in zijn vermogen.

De grondslag voor verhaal van schade is 6:162 BW:

“1. Hij die jegens een ander een onrechtmatige daad pleegt, welke hem kan worden toegerekend, is verplicht de schade die de ander dientengevolge lijdt, te vergoeden”.

Volgens artikel 6:96 BW valt onder vermogensschade ook indirecte schade: *“de redelijke kosten ter vaststelling van schade en aansprakelijkheid”* (lid 2 sub b) en *“redelijke kosten ter verkrijging van voldoening buiten rechte”* (lid 2 sub c). De “sub b”-schade is de schade door de tijd die benadeelden kwijt zijn aan het aanhouden en het vasthouden van de verdachte.

Beide schadecomponenten kunnen worden gekwalificeerd als indirecte schade.

Wij laten plegers van criminaliteit die op heterdaad zijn betrapt civiel aansprakelijk stellen door middel van collectieve actie voor aangesloten ondernemers. Vanuit dit gegeven is het standaardbedrag vastgesteld. Hier is gekozen voor de abstracte schadeberekening, immers de schade van de individuele benadeelde wordt algemeen gemaakt, zoveel als mogelijk geobjectiveerd. Het wordt begroot op een schadebedrag dat in het algemeen de schade is van een benadeelde die in een gelijksoortige positie verkeert.

Grondslag voor deze schadeberekening geeft artikel 6:97 BW. Dit artikel bepaalt: *“De rechter begroot de schade op de wijze die het meest met de aard ervan in overeenstemming is. Kan de omvang van de schade niet nauwkeurig worden vastgesteld, dan wordt zij geschat.”*

De proportionaliteit van het standaardbedrag in relatie tot het gepleegde feit (criterium 2)

Niet wordt bedoeld de verhouding ten opzichte van andere (strafbare) feiten, maar wat de verhouding is van het geldbedrag ten opzichte van het individuele feit, bijvoorbeeld winkeldiefstal.

Hier komt in beeld de proportionaliteit van (de omvang van) de schade (als standaardbedrag), zijn de werkzaamheden redelijkerwijs noodzakelijk om het gewenste resultaat te bereiken?